

فارسی ۳

۱- در کدام گزینه همه معنای کلمات صحیح است؟

- (الف) شبگیر: سحرگاه، پس از طلوع صبح
(ب) صباحت: خوب رویی، سفیدی رنگ انسان
(ج) مسرور: شادمانی، خشنودی
(د) زایل شدن: نابودی، برطرف شدن
(ه) مؤکد: تأکیدشده، استوار
(و) متقارب: نزدیک کننده، همگرا

(۴) الف - ه - و

(۱) ه - د - ب (۲) ب - الف - ج (۳) و - ج - ه

۲- در کدام گزینه معنای دو واژه نادرست آمده است؟

- (۱) ضیعت (زمین زراعتی کوچک) - توفیق (سازگار گردانیدن) - قوت (غذا) - دریابست (ضرورت)
(۲) غرامت (تاوان) - کراهیت (ناپسند) - تهنیت (مبارکی) - کافی (با کفایت)
(۳) دوزخ (حد فاصل میان دو چیز) - دیباجه (مقدمه) - تشر (سخن همراه با خشم) - شامه (حس بویایی)
(۴) جناغ (استخوان جلوی قفسه سینه) - تعلل (عذر و دلیل) - محضر (دادگاه) - حیثیت (اعتبار اجتماعی)

۳- معنای واژه «رضوان» در کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) کلید هشت بهشت ار به من دهد رضوان / نه مردم ار بگذارم در سرای تو را
(۲) عیسیام منظر من بام چهارم فلک است / که به هشتم در رضوان شدنم نگذارند
(۳) رضوان مگر سراجة فردوس برگشاد؟ / کاین حوریان به ساحت دینی خزیده اند
(۴) بهشت است این باغ سلطان اعظم / دلیل آن که رضوانش بنشسته بر در

۴- آثار زیر به ترتیب از کدام هنرمندان و نوع این آثار از نظر نظم و نثر کدام است؟

«اسرار التوحید - تحفة الاحرار - دری به خانه خورشید»

- (۱) محمد بن منور، سنایی، سید مهدی شجاعی - نثر، نظم، نثر
(۲) محمد بن منور، جامی، سلمان هراتی - نثر، نظم، نظم
(۳) جامی، سنایی، سید مهدی شجاعی - نظم، نثر، نثر
(۴) جامی، مولانا، سلمان هراتی - نظم، نثر، نظم

۵- تعداد غلط‌های کدام بیت در برابر آن نادرست است؟

- (۱) تبارک الله روزی که در حراجز جنگ / ز خاک و گرد شود چشم آسمان حیران (۱)
(۲) مهر غیر تو بود در دل من مهر ضلال / شکر غیر تو بود در سر من سرصام (۲)
(۳) ما را ندادی صبر و تاب وز ما گرفتی رنگ و آب / وز بیدلان جستی حساب از ذره و مثقالها (۱)
(۴) همچو آن شخصی که روزی هلال / از خدا می‌خواست بی کسب و کلال (۲)

۶- کدام عبارت دارای غلط املایی است؟

- (۱) قول او بر عمل رجحان دارد، ناکردنی‌ها را به حسن عبارت پساواند و در چشم مردمان به حلاوت زبان بیاراید.
(۲) بی ایران دختی که زه آب چشمه خورشید تابان از چاه زنخدان اوست و منبع نور ماه دو هفته از عکس بناگوش او.
(۳) مثل آن کس است که بی‌فکرت و رؤیت، خود را در دریای حیرت و ندامت افکند و بسته دام غرامت و پشیمانی گرداند.
(۴) درویشی اصل بلاها و داعی دشمنیایی خلق و رباینده شرم و مروت و زایل کننده زور و همیت و مجمع شر و آفت است.

۷- کدام بیت فاقد غلط املایی است؟

- (۱) های و هوی فتنه‌ای در آشیان انداخته / آفتاب جذبۀ تو شبنم اشباح را
(۲) به خدا خبر ندارم چو نماز می‌گذارم / که تمام شد رکوعی، که امام شد فلانی
(۳) شب قریب چو آواز آشنا شنوی / رهی ز ضربت مار و چهی ز وحشت مور
(۴) مرنج حافظ و از دلبران حفاض مجوی / گناه باغ چه باشد چو این گیاه نرست؟

۸- یکی از آرایه‌های مقابل کدام بیت نادرست است؟

- (۱) همچو بلبل همه شب نعره‌زنان تا خورشید / روی بنمود چو خفاش نهران گردیدم (استعاره - تشبیه)
(۲) بخل بهتر ز سخایی که به آواز بُود / تیرگی به ز چراغی است که فریاد کند (اسلوب معادله - تضاد)
(۳) زهر خواهد شد ز عیش تلخ من / صد شکر گر در دهان خواهم نهاد (حس آمیزی - اغراق)
(۴) نماند در سر سعدی ز بانگ رود و سرود / مجال آن که دگر پند پارسا گنجد (جناس - حسن تعلیل)

۹- همه ابیات به استثنای دارای «پارادوکس» و «استعاره» اند.

- (۱) چون کائنات جمله به بوی تو زنده‌اند / ای آفتاب! سایه ز ما بر مدار هم
(۲) گذار بر ظلمات است خضر راهی کو؟ / مباد کآتش محرومی آب ما ببرد
(۳) دفتر دانش ما جمله بشوید به می / که فلک دیدم و در قصد دل دانا بود
(۴) اگر ت سلطنت فقر بیخشد ای دل / کمترین ملک تو از ماه بود تا ماهی

۱۰- آرایه‌های «هجاء - جناس تام - واج آرایی - تشبیه» به ترتیب در کدام ابیات آمده است؟

- (الف) گر از رای تو برگردم، بخیل و ناجوان مردم / روان از من تمنا کن که فرمانت روان باشد
(ب) به ربا خواب چو زاهد نبود بیداری / چند جامی بکش از باده گلفام بخسب
(ج) همه عالم صنم چین به حکایت گویند / صنم ماست که در هر خم زلفش چینی است
(د) من مرگی پرسته‌ام زان در قفس بنشسته‌ام / گر زان که بشکستی قفس بنمودمی پرواز را

(۴) د - ج - ب - الف

(۱) ب - الف - د - ج (۲) د - الف - ج - ب (۳) ب - ج - الف - د

۱۱- بیت زیر دارای کدام آرایه‌های ادبی است؟

«رحمتی کن که ز شور شکر تو خواجه را / سینه آتشکده و دیده ز غم جیحون است»

- (۱) ایهام تناسب - تشبیه - مجاز - اغراق
(۲) تشبیه - استعاره - جناس - مجاز
(۳) اغراق - ایهام - جناس - تشبیه
(۴) استعاره - کنایه - حس آمیزی - اغراق

۱۲- همه کلمات مشخص شده در همه ابیات به ترتیب «مفعول» و «نهاد» اند به جز:

- ۱) ای سفته در وصل تو الماس ناکسان / تا کی کنی قبول، خسان را چو کهریا؟
- ۲) گز نه زلف پرده سوز او گشادی راز من / زیر این پرده که هستم کس چه دانستی مرا؟
- ۳) دوش ز چشم مردمان اشک به وام خواستم / این همه اشک عاریه است اشک روان من کجا؟
- ۴) گفتم کز بهر خرج هدیه پذیرد ز من / عارض سیمین تو، این رخ زرین سلب

۱۳- تعداد نقش تبعی در کدام بیت متفاوت است؟

- ۱) این کیست این، این کیست این، این یوسف ثانی است این / خضر است و الیاس این مگر یا آب حیوان است این
- ۲) موسم عشرت و شادی و نشاط است امروز / منزل راحت و ریحان و سرور است این جا
- ۳) یاران همه مخمور و قدح پر می ناب است / ما جمله جگر تشنه و عالم همه آب است
- ۴) غم فرزند و نان و جامه و قوت / باز دارد ز سیر در ملکوت

۱۴- واژه «دیگر» در کدام بیت صفت مبهم نیست؟

- ۱) بکشند اولت به یک دم صور / وز دم دیگر قصاص دهند
- ۲) این دل سرگشته همچون لولیان / باز دیگر جای مسکن می کند
- ۳) خاقانی از پی تو سراندازد ارچه باز / بر هر غمیش صد غم دیگر فزوده ای
- ۴) ز خاقانی چه خواهد دیگر این دل / نه بس کو را به محنت ممتحن ساخت؟

۱۵- در کدام عبارت تعداد ترکیب اضافی کمتر است؟

- ۱) انجام توافق به نحوی که امکان تصرف و مالکیت کالا فراهم گردد، از شرایط کامیابی در مذاکره است.
- ۲) از بین بردن فاصله زمانی و مکانی در توزیع کتاب و افزایش سطح تولید برای تأمین بازار، از وظایف اساسی این گروه بود.
- ۳) چگونگی انگیزه‌های اقتصادی و میزان سودآوری در فرایند تولید برای دست‌اندرکاران اجرایی آن از مهم‌ترین اصول پژوهش ما به شمار می‌آید.
- ۴) شرایط اجتماعی، اقتصادی و سیاسی جوامع توسعه‌یافته بر نوع و میزان درخواست کتاب‌های چاپ شده اثر می‌گذارد.

۱۶- کدام گزینه درباره شعر زیر نادرست است؟

«گر برقی فرونگذاری بدین جمال / در شهر هر که کشته شود در ضمان توست

گر یک نظر به گوشه چشمی ارادتی / با ما کنی و گر نکنی حکم از آن توست

هر روز خلق را سر یاری و صاحبی است / ما را همین سر است که بر آستان توست»

- ۱) در این شعر، هر دو نوع واو عطف و ربط دیده می‌شود.
- ۲) واژه مشخص شده در بیت دوم جزئی از گزاره جمله است.
- ۳) یکی از جملات این شعر، دارای فعل مجهول است.
- ۴) کاربرد ضمیر پیوسته (متصل) در شعر دیده می‌شود.

۱۷- مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

- ۱) جمله تماشایی‌اند صاحب میدان تویی / هر چه به زیر فلک هست طفیلی توست
- ۲) ما به فلک بوده‌ایم یار ملک بوده‌ایم / باز همان جا رویم جمله که آن شهر ماست
- ۳) ز آب شور سفر کن به سوی آب حیات / رجوع کن به سوی صدر جان ز صفا نعال
- ۴) با خار بودی همنشین چون عقل با جانی قرین / بر آسمان رو از زمین منزل به منزل تا لقا

۱۸- مفهوم مقابل بیت زیر در کدام بیت آمده است؟

«رزق هر چند بی‌گمان برسد / شرط عقل است جستن از درها»

- ۱) پی تحصیل روزی دست و پای می‌زنم صائب / نمی‌روید زر از جیبم که چون گل بر قفا افتم
- ۲) صادقان را بهر روزی زحمتی در کار نیست / کز تنور سرد، گرم آید برون نان، صبح را
- ۳) با جگر خوردن قناعت کن که این مهمان سرا / جز غم روزی ندارد روزی آماده‌ای
- ۴) روزی ما را ز خوان سیرچشمی داده‌اند / بی‌نیاز از ناز نعمت‌های الوانیم ما

۱۹- آیه «إِذْ هَبْنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ أَنَّهُ طَغَىٰ فَقَوْلَاهُ لَهٗ قَوْلًا لَّيِّنًا» با کدام بیت تناسب معنایی بیش تری دارد؟

- ۱) در سیه‌دل در نمی‌گیرد فسون دوستی / دشمن خویش است هر کس دوستدار چشم توست
- ۲) خصم می‌پیچد به خویش از بردباری‌های من / این خروش سیل از دیوار کوتاه من است
- ۳) دشمن آتش‌زبان را در جگرگاه غرور / تیغ‌ها خوابیده از لب‌های خاموش من است
- ۴) چون صدف دامن گره کردن به دامان گهر / در گریبان دشمن خون خوار را پروردن است

۲۰- ابیات زیر با کدام بیت تناسب معنایی دارند؟

«هر سال چو نوپهار خرم / بیدار شود ز خواب نوشین

تا باز کند به روی عالم / دیباچه خاطرات شیرین

از لاله دهد به سبزه زیور / ای دوست مرا به خاطر آور»

- ۱) فراموشی ز فراموشی تو می‌خیزد / اگر تو یاد کنی، یاد می‌کنیم تو را
- ۲) یاد رخسار تو را در دل نهان داریم ما / در دل دوزخ، بهشت جاودان داریم ما
- ۳) داغ‌های ناامیدی یادگار از خود گذاشت / خرده عمرم که چون نقد شرار از دست رفت
- ۴) به این خرسندم از نسیان روزافزون پیری‌ها / که از دل می‌برد یاد شباب آهسته آهسته

۲۱- بیت زیر با کدام بیت تقابل معنایی دارد؟

«دیروز در غربت باغ من بودم و یک چمن داغ / امروز خورشید در دشت آینه‌دار من و تو»

- ۱) ساقی به نور باده برافروز جام ما / مطرب بگو که کار جهان شد به کام ما
- ۲) زودا که شود برگ نشاطش، کف افسوس / باغی که دهد راه سخن زاغ و زغن را
- ۳) جان غربت‌زده را زود به پابوس وطن / می‌رساند نفس برق‌سواری که مراست
- ۴) از جوانی داغ‌ها بر سینه ما مانده است / نقش پایی چند از آن طاووس برجا مانده است

۲۲- عبارت «خاله‌ام با همه تمکّنی که داشت به زندگی درویشانه‌ای قناعت کرده بود نه از بخل بلکه از آن جهت که به بیش‌تر از آن احتیاج نداشت.»

با کدام بیت قرابت معنایی ندارد؟

۱) جاه است و قدر و منفعه آن را که طمع نه / عزّ است و صدر و مرتبه آن را که از نیست

۲) میان پنبه و آتش کسی چو جمع نکرد / چه می‌کنی سر چون پنبه را ز آتش آز؟

۳) با خیال او قناعت می‌کنم من کیستم / تا وصالش در دل امیدوارم بگذرد؟

۴) سماط دهر دون‌پرور ندارد شهد آسایش / مذاق حرص و آز ای دل بشو از تلخ و از شورش

۲۳- مفهوم بیت «خرد را گر نبخشد روشنایی / بماند تا ابد در تیره‌رایی» با کدام بیت یکسان است؟

۱) عقل در دست یک رمه خودرایی / چو چراغی است در طهارت جای

۲) خردی را که آن دلیل بدی است / لعنتش کن که بی‌خرد خردی است

۳) دهد ایزد گه سؤال و جواب / هر کسی را به قدر عقل، ثواب

۴) ای خرد را زندگی جان ز تو / بندگی از عقل و جان، فرمان ز تو

۲۴- بیت «ترسم تو را ببیند و شرمندگی کشد / یوسف بگو که هیچ نیاید برون ز چاه» با کدام بیت تناسب معنایی بیش‌تری دارد؟

۱) من از آن حسن روزافزون که یوسف داشت دانستم / که عشق از پرده عصمت برون آرد زلیخا را

۲) رتبه افکار صائب را چه می‌داند حسود؟ / بهره‌ای از حسن یوسف نیست چشم کور را

۳) به زیورها بیاریند وقتی خوب‌رویان را / تو سیمین تن چنان خوبی که زیورها بیارایی

۴) شعله شوق من از پا نشیند صائب / تا دل تشنه به آن چاه زنخدان نرسد

۲۵- عبارت زیر با همه بیت‌ها به‌جز تناسب معنایی دارد.

«من از طبیعت آموختم که همانند درختان بارور - بی آن که زبان به کمتر داعیه‌ای گشاده باشم - سراسر کرامت باشم و سراپا گشاده‌دستی»

۱) به سود خلق شود همّت کریمان صرف / که باخت به بود از برد، خوش‌قماران را

۲) که اعتماد کند بر مواهب نعمت؟ / که همچو طفل بخشی و باز بریایی

۳) چون کریم از میهمان سیری نمی‌باشد مرا / ناله‌ای گر می‌کنم گاهی صلاّی دردهاست

۴) چو خیری از تو به گیری رسد فتوح شناس / که رزق خویش به دست تو می‌خورد مهمان